

Rozmyte granice zbierania danych osobowych przez fiskusa

Urzędy kontroli skarbowej podczas postępowania mogą **pozyskiwać informacje o kontrahentach i rodzinie podatnika**. Muszą jednak wykazać, że są one niezbędne dla wyjaśnienia sprawy

Mariusz Szulc
mariusz.szulc@infor.pl

Dane pozyskiwać i przetwarzać mogą także urzędy skarbowe prowadzące postępowanie na podstawie ordynacji podatkowej. Oznacza to, że fiskus, gromadząc dane o jednym podatniku, może się wiele dowiedzieć także o innych z nim związanych. Granice takiego zdobywania informacji zostały określone dość ogólnie.

Przesłanka fiskusa

Przemysław Antas, starszy konsultant w PwC, przypomina, że ustawa o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 z późn. zm.) co do zasady wprowadza zakaz ich przetwarzania. Wyjątkiem jest wystąpienie sytuacji określonych w art. 23. Chodzi m.in. o udzielenie na to zgody przez zainteresowanego lub wykazanie przez dany podmiot, że takie przetwarzanie jest niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub obowiązku wynikającego z przepisów prawa.

Ta przesłanka jest najczęściej stosowana przez fi-

skusa w praktyce. Przykład to sprawa rozstrzygnięta przez nieprawomocny wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 17 marca 2014 r. (sygn. akt II SA/Wa 1338/13). UKS prowadził postępowanie w sprawie nieujawnionych dochodów za 2005 r. Włączył do dokumentów akt notarialny, z którego wynikały miejsce zamieszkania, nazwisko panięńskie i inne dane siostry podatniczki. Ta wystąpiła ze skargą do generalnego inspektora ochrony danych osobowych. Zarówno GODO, jak i WSA, do którego trafiła sprawa, wyjaśnili, że dane z aktu notarialnego były fiskusowi niezbędne. Sąd podkreślił nawet, że „ta sprawa jest dowodem na zbyt szerokie rozumienie danych osobowych i jest nadużyciem prawa”.

Przemysław Antas wskazuje, że już 21 marca 2002 r. Naczelny Sąd Administracyjny wydał orzeczenie (sygn. akt II SA 1854/01), w którym potwierdził, że organ prowadzący egzekucję administracyjną może żądać od ZUS danych

GIODO coraz bardziej zapracowany

RM
Źródło: sprawozdanie z działalności GODO za 2012 r.
* sprawozdanie przyjęte zostało przez Sejm dopiero 10 stycznia 2014 r.

o miejscu zatrudnienia dłużników.

Na zapas nie wolno

Małgorzata Kałużyńska-Jasak, rzecznik prasowy GODO, podkreśla, że istnieją ograniczenia w zdobywaniu informacji przez fiskusa. Dane muszą być bowiem związane z konkretnym postępowaniem i nie mogą być gromadzone na zapas. Za każdym razem urzędnicy muszą wykazać, że bez danych osobowych podatnika lub podmiotów trzecich nie wykona-

4258
LICZBA PYTAŃ PRAWNYCH SKIEROWANYCH DO GODO (ROK WCZĘSNIEJ – 3935)

165
TYŁE KONTROLI PRZEPROWADZIŁ RZECZNIK W 2012 R. (ROK WCZĘSNIEJ – 199)

21,5 tys.
LICZBA ZBIORÓW DANYCH OSOBOWYCH ZGŁOSZONYCH U GODO DO REJESTRACJI (WZROST O 40 PROC. W PORÓWNIANIU DO 2011 R.)

ją swoich ustawowych zadań prawidłowo. Małgorzata Kałużyńska-Jasak przypomina, że GODO nie ma kompetencji, aby badać efekty prowadzonego przez fiskusa postępowania.

Informacji mogą żądać urzędy skarbowe i UKS. Muszą przy tym podkreślić właściwą podstawę prawną. W pierwszym przypadku są to przepisy ordynacji podatkowej (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.). Zgodnie z art. 187 organ podatkowy w toku postępowania powinien zebrać wyczerpujący

materiał dowodowy, a na podstawie art. 155 może wezwać stronę do złożenia wyjaśnień. Jeśli urząd zażąda w toku postępowania podatkowego danych osobowych podmiotów trzecich, będzie to zgodne z prawem – podkreśla GODO.

Takie prawo ma też UKS. Może powołać się na art. 7 ustawy o kontroli skarbowej (Dz.U. z 2011 r. nr 41, poz. 214). Wynika z niego, że GODO powinien udostępnić informacje i udzielić pomocy organom kontroli skarbowej przy wykonywaniu zadań określonych w ustawie. Urząd musi wykazać, że dane są mu niezbędne do kontroli rzetelności deklarowanej podstawy opodatkowania, źródeł pochodzenia majątku podatnika czy ujawnienia niezgłoszonej działalności gospodarczej. Powinien to uzasadnić w postanowieniu, a podmiot, od którego żąda udostępnienia danych, może wnieść zażalenie do generalnego inspektora kontroli skarbowej.

Przemysław Antas przypomina, że na takie ograniczenia wskazał NSA w wyroku z 20 lutego 2013 r. (sygn. akt I OSK 258/12).